Wijkraad Overvecht • p/a Zamenhofdreef 17 • postbus 8395 • 3503 RJ Utrecht • info@wijkraadovervecht.nl

wijkraad overvecht
Betrokken bewoners in de wijk

Gemeente Utrecht
T.a.v. College van burgemeester en wethouders
Postbus 16200
3500 CE Utrecht

27 november 2017

Advies voor Integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (IPvE en FO) NRU en voorstel afkoppeling Moldaudreef

Geacht college,

In het Keuzedocument Voorkeursvariant voor de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) dat in maart 2014 unaniem door de gemeenteraad is vastgesteld, staat op pagina 7:

> *Doel is om de doorstroming te verbeteren door het Robert Kochplein, het Henri Dunantplein en het Gandhiplein ongelijkvloers te maken. Daarbij moet de inpassing en vormgeving van de weg zodanig zijn dat deze bijdraagt aan de verbetering van de leefbaarheids- en gezondheidssituatie en dat de barrièrewerking vermindert wordt.*

In deze reactie op het integraal Programma van Eisen en Functioneel Ontwerp (IPvE en FO) voor de NRU willen wij reageren op de volgende onderdelen:

1. **De NRU en Moldaudreef in relatie tot de wijk Overvecht**
2. **Het proces**
3. **De presentatie**

Ad 1. De NRU en Moldaudreef in relatie tot de wijk Overvecht

a. De leefbaarheid

De Wijkraad Overvecht wil de ontwerpen van de NRU nadrukkelijk beoordelen in relatie tot de leefbaarheid van de wijk.
Er is niet voorzien in een integraal plan voor de wijk. Het plan betreft alleen fysieke maatregelen, terwijl de sociale gevolgen niet genoemd worden. Het IPvE en FO omvat alleen het plangebied en de consequenties voor de wijk zijn onvoldoende bekend. Bij de besluitvorming moeten deze gegevens bekend zijn.

Overvecht is een atypische wijk in Utrecht. Daarom is De Versnelling ingezet om de problemen van Overvecht te verminderen. De Versnelling gaat niet over fysieke projecten zoals de NRU en verkeer, maar over gezondheid, samenleven/zorg, opvoeden/opgroeien, werk/inkomen en veiligheid. Overvecht voert in Utrecht alle ‘slechte lijstjes’ aan: de wijk scoort het laagst op gebied van (ervaren) gezondheid, levensverwachting (60 jaar versus 72 jaar in NoordOost), armoede, jongerenoverlast, geweld, gevoel van onveiligheid.
De wijkraad is van mening dat bij belangrijke projecten zoals de NRU die door Overvecht loopt en die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving zoals bijvoorbeeld geluidsoverlast en luchtkwaliteit, ook een plan hoort met een sociale opgave. De groei van de stad en de bereikbaarheid via de NRU hebben gevolgen voor Overvecht. In onze visie dient deze verbonden te worden met de sociale opgave in Overvecht.

Eén voorbeeld: in de stukken van het IPvE en FO is aangegeven dat onderdoorgangen beter scoren op geluid in vergelijking met fly-overs (viaducten). De tussenliggende delen blijven op maaiveld en daar blijft

wijkraad overvecht
Betrokken bewoners in de wijk

het geluid een probleem. Theoretisch kan de situatie tussen nu en 2020 (referentiejaar) nog verslechteren, waarna zelfs een verbetering ten opzichte van de referentiesituatie nog een verslechtering kan zijn ten opzichte van nu. Een verbetering met 2 dB is nog steeds een druppel op een gloeiende plaat. Het is dan nog steeds slecht om nabij de NRU te wonen. Wetenschappelijke onderzoeken wijzen uit dat verstoring van de nachtrust van invloed is op de gezondheid.

Voor de leefbaarheid zijn de volgende factoren van belang voor de kwaliteit van de fysieke ruimte rond de NRU:

- De geluidsoverlast en luchtkwaliteit als gevolg van de infrastructuur;
- De kwaliteit van de cultuurhistorische structuur (met name Nieuwe Hollandse Waterlinie) en de beleefbaarheid ervan;
- De binnenstedelijke ontwikkeling;
- Stad en land verbindingen die bijdragen aan de kwaliteit van het binnenstedelijk leefmilieu;
- Het behouden en versterken van een goede recreatieve structuur;
- Het behoud en versterken van ecologische structuren.

In de plannen wordt uitgegaan van de variant met één verdiepte onderdoorgang en er wordt gestreefd naar het verwerven van meer financiën bij het Rijk om een variant met drie verdiepte onderdoorgangen te maken. Voor de wijk Overvecht is ook de variant met drie verdiepte onderdoorgangen een zuinig compromis, want de wijk Overvecht verdient beter. Overvecht is een kwetsbare wijk en de fysieke maatregelen zijn een kans om bij te dragen aan de aantrekkelijkheid van de wijk. Daarom is de wijkraad van mening dat de beste optie een tunnel is. We begrijpen dat daar momenteel geen kapitaal voor beschikbaar is, maar wat is er tegen om een aantal jaren te sparen voor de tunnelvariant en zo een oplossing te ontwikkelen die niet alleen voor Overvecht het beste is, maar ook voor de overige gebieden in de stad waar de NRU belangrijk voor is?

Bij een tunnelvariant zijn er ook geen geluidschermen nodig. Dit draagt bij aan een gezonde leefomgeving en biedt wellicht ook kansen voor binnenstedelijke ontwikkeling. Het verdiepen van de pleinen voorkomt barrièrewerking, waardoor kansen ontstaan om de stad-land verbinding te versterken en het gebruik van de aangrenzende recreatiegebieden te verbeteren. Een variant met drie onderdoorgangen heeft vanuit de Unesco-nominatie de voorkeur omdat er geen negatieve effecten zijn op het werelderfgoed, zo is onderzocht in een Heritage Impact Assesment NRU (Land.id, najaar 2017).

Een NRU met fly-overs (viaducten) vormt een visuele barrière en maken onderdoorgangen voor langzaam verkeer noodzakelijk. De gevoelens van onveiligheid mogen niet worden versterkt worden door fysieke maatregelen. Gezien de huidige problematiek van criminaliteit (die naar verwachting niet snel zal veranderen) zijn deze onderdoorgangen niet wenselijk. Een verdiepte NRU maakt het mogelijk om de oversteken voor langzaam verkeer in de vrije ruimte op maaiveld aan te leggen.

De NRU is een belangrijke fysieke component voor de leefbaarheid. Daarom moet voldoende geïnvesteerd worden om de gemaakte afspraak in 2014 waar te maken. In het goedgekeurde keuzedocument voorkeursvariant staat op pagina 7:

> *“Doel is om de doorstroming te verbeteren door het Robert Kochplein, het Henri Dunantplein en het Gandhiplein ongelijkvloers te maken. Daarbij moet de inpassing en vormgeving van de weg zodanig zijn dat deze bijdraagt aan de verbetering van de leefbaarheids- en de gezondheidssituatie en dat de barrièrewerking verminderd wordt.”*

wijkraad overvecht
Betrokken bewoners in de wijk

b. Bereikbaarheid
Het is positief dat de Moldaudreef met een halve aansluiting aansluit op de NRU. Hierdoor blijven voorzieningen zoals onder andere winkelcentrum en ziekenhuispoli goed bereikbaar. In het document over de Moldaudreef zijn de gevolgen voor de verkeersstromen in de wijk inclusief effect op geluid en lucht voor de diverse onderzochte varianten goed beschreven. Niet duidelijk is welke maatregelen er nodig zijn voor een verkeersveilige situatie bij de wegen die een toename van verkeer krijgen. De kruisingen op de Moldaudreef zijn gevaarlijk en deze dienen nu al aangepakt te worden.

De gevolgen voor de Einsteindreef zijn onduidelijk. Aan de ene kant wil de gemeente de Westelijke Stadsboulevard ontzien en bij teveel verkeersaanbod het verkeer 'bufferen' op de Einsteindreef. Aan de andere kant is een snelle afwikkeling van verkeer vanaf de NRU noodzakelijk. Het is onwenselijk dat de Einsteindreef de nieuwe barrière in de wijk gaat worden. Oversteken van Overvecht Noord naar Zuid (en omgekeerd) wordt problematisch en het openbaar vervoer wordt daardoor onbetrouwbaar.

c. Veiligheid
De verbindingen voor fietsers en voetgangers tussen Overvecht en het Noorderpark worden verbeterd, echter de uitvoering van tunnels voor fietsers en voetgangers is niet wenselijk. Deze zijn weliswaar verkeersveilig, maar sociaal onveilig. Daar waar de oversteken wel sociaal veilig zijn, hebben wij onze twijfels over de verkeersveiligheid. Bij de afritten moeten fietsers, en ook voetgangers (die niet allemaal even snel lopen) een dubbele rijstrook oversteken. Er is niet voorzien in een verkeerslicht. Wij pleiten voor tenminste een tusseneiland bij een oversteek van een dubbele rijstrook bij de rotondes.

Ook op de punten bereikbaarheid en veiligheid blijkt dat het ontbreekt aan een integraal plan van de NRU in relatie tot de wijk. Het IPvE en FO omvat alleen het plangebied en de consequenties voor de wijk zijn onvoldoende bekend. Bij de besluitvorming moeten deze gegevens bekend zijn.

Ad 2. Het proces
Het is positief dat er een adviesgroep is met betrokken bewoners.

De Wijkraad vindt dat eerst een aantal zaken in de Milieu Effect Rapportage (MER) moet worden uitgewerkt, voordat verder gegaan wordt met het IPvE en FO. Zo ontbreken nog bijvoorbeeld de kaarten met de geluidscontouren, de verwachte reistijd op de Einsteindreef en de maatregelen die worden getroffen moeten worden voor woningen met een te hoge geluidsbelasting. Wij verwijzen hierbij naar de aanvullende richtlijnen MER voor de NRU.

De Moldaudreef is toegevoegd aan het project NRU, zonder extra budget. De Wijkraad heeft hierover in augustus 2015 een advies gegeven en is van mening dat de toevoeging van de Moldaudreef niet mag leiden tot minder budget voor de NRU. Op 25 augustus heeft de wethouder de gemeenteraad toegezegd dat zij later inzicht krijgt in de financiële consequenties van het wel/niet afkoppelen van de Moldaudreef. Er is nu meer inzicht in de aanpassing van deze wijkontsluitingsweg, maar er is nog geen inzicht in de noodzakelijke binnenwijkse aanpassingen. Ons advies is om snel te starten met het onderzoek hiernaar en om daarvoor geld vrij te maken. Voor de uitvoering zal een meerjarenplan uitgevoerd moeten worden, zodat de wijk aangepast is als de NRU opgewaardeerd is.

Eerder zou de NRU gereed zijn voordat de werkzaamheden aan de A27 zouden starten. Omdat de minister de plannen voor de NRU naar achteren schoof en daarna weer naar voren, zullen de werkzaamheden aan de NRU (deels) samenvallen met de werkzaamheden voor de A27. Het is aan te bevelen meer inzicht te krijgen in de verkeersstromen tijdens de werkzaamheden van de NRU en de A27. Wat betekent dit voor het verkeer rond en door de wijk?

wijkraad overvecht
Betrokken bewoners in de wijk

Leden van de projectgroep hebben in het Shopping Center informatie verstrekt over de afkoppeling Moldaudreef (voorjaar van 2016) en de NRU (4 november 2017). Er is geen presentatie in winkelcentrum Overkapel gegeven, terwijl daar mogelijk een ander publiek was bereikt, dat bovendien grote belangen zou hebben bij de uitkomsten voor de Moldaudreef. De Overvechtse populatie heeft nu eenmaal een outreachende benadering nodig om bereikt te worden.
Verder was het tijdens deze informatiesessies niet mogelijk om een inspraakreactie te geven, terwijl in onze optiek op die winkelcentra juist mensen bereikt worden die anders niet naar een informatiebijeenkomst gaan of een reactie indienen.

Het is noodzakelijk dat:
- *inzicht wordt verkregen in de consequenties van de NRU op te nemen maatregelen voor wijkontsluitingswegen en binnenwijkse wegen;*
- *geld wordt vrijgesteld voor de noodzakelijke aanpassingen,*
- *een planning wordt gemaakt zodat de wijk voorbereid is op de verwachte toename van verkeer en*
- *dat er inzicht is in de te verwachten verkeersstromen in en rond de wijk tijdens de bouwwerkzaamheden NRU en A27.*

Ad 3. De presentatie

In Overvecht wonen relatief veel anderstaligen en laaggeletterden. Daarnaast kan niet iedereen even goed een tekening lezen en zich een voorstelling maken van de beleving na de aanpassingen (vertalen van een 2D visual naar een 3D omgeving). De illustraties in de presentaties zijn niet altijd op ooghoogte, waardoor het beeld niet realistisch was. Ondanks de toezeggingen tijdens de presentatie in de wijkraad op 7 september is er geen gebruik gemaakt is van virtual reality filmpjes vanuit de beleving van een automobilist en een fietser. Het zou een veel betrouwbaarder beeld geven als een auto over de NRU zou rijden en bijvoorbeeld de afslag zou nemen bij een van de pleinen. Voor een fietser zou een tocht vanaf de Klopdijk naar Fort de Gagel en vervolgens naar Fort Blauwkapel over de Gageldijk interessant zijn. Het zou een beter inzicht geven in de beleving om te fietsen naast een verdiepte weg in vergelijking met fietsen op de Gageldijk langs een talud van een fly-over.

Het advies is om dergelijke projecten te presenteren op diverse manieren, waarbij de wijk Overvecht niet met een standaard aanpak volstaan kan worden.

Conclusie
Op basis van de beschikbare gegevens en de ambitie om kwaliteit toe te voegen aan Overvecht zijn de oplossingen (in rangorde van voorkeur):

1. De beste oplossing is een tunnel (onder maaiveld) van Gandhiplein tot en met Robert Kochplein omdat alleen dan de verkeershinder (geluidsoverlast) wordt weggenomen en het kwaliteit toevoegt aan de noordrand van de wijk.
2. Daarna volgt de oplossing voor verdiepen. Het wordt een verbetering, maar voor een aantal woningen blijft de geluidsoverlast.
3. De variant met drie onderdoorgangen is de minimum variant, waarbij wel alvast rekening gehouden dient te worden met het verdiepen van de middengedeeltes op termijn. Hiermee wordt de tweede oplossing gerealiseerd. Bij alleen de onderdoorgangen zullen de woningen aan de middendelen op maaiveld nog steeds veel geluidsoverlast ondervinden.

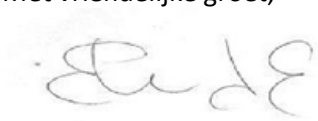
Wijkraad Overvecht • p/a Zamenhofdreef 17 • postbus 8395 • 3503 RJ Utrecht • info@wijkraadovervecht.nl

Betrokken bewoners in de wijk

Fly-overs zijn geen optie omdat hierbij de doelen niet worden gehaald. Het is een verslechtering van de leefbaarheid en de gezondheid voor inwoners van de wijk en het heeft een negatief effect op de barrièrewerking.

Overvecht verdient beter!

Met vriendelijke groet,

Els Wegdam
Voorzitter

